

Studieplan 2015/2016

Videreutdanning for ledere i PP-tjenesten

Studiepoeng: 30

Studiets varighet, omfang og nivå

Studiet kan innpasses i mastergradsutdanninger. Det er organisert på deltid over tre semestre og består av to emner.

Innledning

Som en oppfølging av St. Meld. nr. 18 (2010-2011) har Utdanningsdirektoratet lagt en strategi for etter- og videreutdanning for PP-tjenesten. Målet er å stimulere PP-tjenesten til å arbeide mer systemrettet i barnehager og skoler. Videreutdanning for ledere i PP-tjenesten er en del av denne strategien.

Slik situasjonen er i dag har PP-tjenesten i varierende grad en tydelig rolle i utviklingen av helhetlige kommunale og regionale utdanningssystemer. Det er gode eksempler på hvordan PP-tjenesten har en sentral rolle i utviklingen av inkluderende læringsmiljøer. I mange tilfeller har imidlertid PP-tjenesten en avgrenset rolle knyttet til det spesialpedagogiske fagfeltet. Det innebærer at mange ledere i PP-tjenesten har en utfordring knyttet til å utvikle sin PP-tjeneste til å bli en aktør som arbeider mer systemrettet og mer forebyggende. Videreutdanning for ledere av PP-tjenesten tar opp problemstillinger knyttet til hvordan studentene kan arbeide for å skape relasjoner og handlingsrom for egen tjeneste i det lokale utdanningssystemet.

Videreutdanning for ledere i PP-tjenesten svarer på lederutfordringer knyttet til både interne forhold i egen tjeneste og til det eksterne samarbeidet:

- Hvordan kan PP-tjenesten utvikle kompetanse som er mer relevant for å bidra til økt læringsutbytte for barn og elever?
- Hvordan kan PP-tjenesten utvikles som en kollektiv lærende organisasjon?
- Hvordan kan PP-tjenesten forankre sin rolle og funksjon i kommunenes helhetlige

arbeid for utvikling av inkluderende læringsmiljø i barnehage og skole?

- Hvordan kan PP-tjenesten utvikle og forberede samarbeidsformer med barnehager og skoler slik at samarbeidet i større grad bidrar til bedre resultater for barn og elever?

En implikasjon av disse utfordringene for ledere av PP-tjenesten er på den ene siden behov for ledelse av intern kapasitetsbygging, gjennom å utvikle tjenesten som et profesjonelt lærende kollektiv. Tilsvarende er det behov for strategisk ledelse overfor skoleeiere, skoler og barnehager knyttet til systemrettet arbeid. Det foreliggende studiet har derfor strukturert programmet i to emner, med respektivt internt og eksternt hovedfokus:

- Emne 1: Intern ledelse, kompetanse og organisasjonsbygging
- Emne 2: Ekstern ledelse, posisjonering av tjenesten og utviklingsarbeid i egen kommune

Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte:

Kunnskap

Kandidaten

- har inngående kunnskap om PP-tjeneste, barnehage og skole som samfunnsinstitusjoner
- har inngående kunnskap om forholdet mellom forskning og praksisutvikling i skoler og barnehager
- har kunnskap om lover, regelverk og rettigheter i grunnopplæringen
- har kunnskap om administrasjon og styring i offentlig sektor
- har inngående kunnskap om organisasjonsutfordringer i utdanningssektoren
- har inngående kunnskap om særtrekkene ved skoler og barnehager som organisatoriske systemer
- har inngående kunnskap om betingelser for effektivitet og læring i team og arbeidsgrupper
- har inngående kunnskap om kollektive lærings- og endringsprosesser i organisasjoner med vekt på PPT, skole og barnehager
- har inngående kunnskap om ledelsesteorier med relevans for skoler og barnehager
- har inngående kjennskap til relevant forskning om sammenhengen mellom pedagogisk praksis og læringsresultater

Ferdigheter

Kandidaten

- kan etablere felles visjon, formål og retning for PP-tjenestens systemrettede virksomhet
- kan analysere og påvirke organisasjonskultur i egen tjeneste
- kan utvikle PP-tjenesten som et profesjonelt læringssfellesskap
- kan tilrettelegging og følge opp profesjonell utvikling i egen tjeneste
- kan anvende relevante teorier om organisasjoner i systematisk endrings- og utviklingsarbeid i grunnopplæringen
- kan designe en teambasert organisasjon og tilrettelegging for effektive team
- kan utvikle PP-tjenesten rolle og funksjon i egen kommune
- kan anvende relevante metoder for utviklingsarbeid på en selvstendig måte
- kan anvende pedagogisk analyse som redskap
- kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende informasjonen i endrings- og utviklingsarbeid i barnehager og skole

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan formidle selvstendig arbeid til kolleger, ledere og ansatte i skoler og barnehager, media og lokale folkevalgte
- behersker muntlig og skriftlig faglig rapportering
- kan bidra med kritiske og konstruktive perspektiver i utvikling av grunnopplæringen i egen kommune
- har analytisk kompetanse til å vurdere eksternt kvaliteten i kommunens pedagogiske institusjoner
- kan anvende kunnskaper og ferdigheter i utviklingsprosjekter og endringsprosesser i PP-tjenesten

Målgruppe

Ledere i PP-tjenesten.

Kompetanse

Studiet kvalifiserer for organisasjons- og endringsarbeid i barnehage og skole, i samsvar med § 5-6 i Opplæringsloven.

Opptakskrav

Minimum treårig lærerutdanning eller annen bachelorgrad, samt ansettelsesforhold i PP-tjenesten.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisning

Undervisningen i de enkelte emnene gjennomføres som samlinger med tre dagers varighet. Det holdes syv samlinger fordelt på tre semestre. Mellom samlingene arbeider studentene med litteratur, ferdighetstrening, lokalt utviklingsprosjekt og forberedelse til muntlige og skriftlige presentasjoner. Utover samlingene forventes det at studentene arbeider med studiet i et omfang av ca 10 timer i uka.

Undervisnings- og læringsformene i studiet har sitt fundament i de overordnede læringsutbytteformuleringene for studiet. Studiet er praksisorientert ved at forholdet mellom fagkunnskap og praksis er et gjennomgående tema.

Arbeidsformer

Samlingene gjennomføres med forelesninger, diskusjoner, gruppearbeid i læringsgrupper, studentpresentasjoner og seminarer. Oppgaveskriving (arbeidskrav) legges mellom samlingene. Stor grad av egenaktivitet er en forutsetning for gjennomføringen. Undervisningen vil i stor grad være problembasert, og det vil bli tatt utgangspunkt i praksisnær forskning, nasjonale satsinger og caser fra studentenes egen kommune. Undervisningen blir støttet av praksisnære arbeidsoppgaver med veiledning organisert ved hjelp av nettbasert læringsplattform. Hver student blir knuttet til en læringsgruppe ved studiestart. Det stilles faglig veiledning fra relevant fagperson til disposisjon ved behov.

Stor grad av egenaktivitet er en forutsetning for gjennomføringen. Det forventes at studentene medvirker aktivt gjennom hele studieløpet ved å undersøke og drøfte faglige utfordringer i sin egen arbeidssituasjon og presentere egne behov for kompetanseutvikling knyttet til de ulike fagområdene i studiet.

Eget valgt utviklingsprosjekt

Studenten skal utarbeide en plan og igangsette gjennomføring av ett lokalt utviklingsprosjekt knyttet til ledelse, implementering, samhandling med barnehage og/eller skole med estimerte effekter på barnas og elevenes læring.

Dette prosjektet har som formål å koble teori og forskning til egen lederrolle, og prosjektet skal sentreres om pedagogiske utfordringer, organisatoriske utfordringer og egne utfordringer i lederrollen. Ut fra et formål om tett kobling mellom studentenes egenvalgt utvikling og skoleeiers involvering, skal studenten drøfte tema og problemstilling for utviklingsprosjektet med kommunens skoleeierrepresentant, og studenten skal i første arbeidskrav inkorporere sin egen analyse av hva denne drøftingen har ledet til. Koblingen til lederjobben og relasjonen til overordnet ledelse ivaretas gjennom utviklingsprosjektet, casearbeid og ferdighetstrening i læringsgruppen.

Sammen med prosessveileder fastsettes planen for utviklingsprosjektet. Planen skal klargjøre krav som studentene stilles overfor gjennom studieløpet og fastslå hva fagmiljø og prosessveiler forventes å bidra med av undervisning, veiledning og ferdighetstrening.

Arbeidskrav

De konkrete arbeidskravene fremgår av emneplanene. Arbeidskrav skal være levert/utført innen fastsatt(e) frist(er). Gyldig fravær dokumentert med for eksempel sykemelding, gir ikke fritak for å innfri arbeidskrav. Studenter som på grunn av sykdom eller annen dokumentert gyldig årsak ikke leverer/utfører arbeidskrav innen fristen, kan få forlenget frist.

Ny frist for å innfri arbeidskrav avtales i hvert enkelt tilfelle med den aktuelle læreren. Arbeidskrav vurderes til "Godkjent" eller "Ikke godkjent". Studenter som leverer/utfører arbeidskrav innen fristen, men som får vurderingen "Ikke godkjent", har anledning til maksimum to nye innleveringer/utførelser. Studenter må da selv avtale ny vurdering av det aktuelle arbeidskravet med faglærer.

Faglig aktivitet med krav om deltakelse

Studentene har utdanningsbakgrunn med ulik faglig fordypning og undervisnings- og ledererfaring fra ulike organisasjoner. I læringsløpet skal studentene dele erfaringer og faglig kompetanse med hverandre, slik at mangfold og variasjon i fagbakgrunn og erfaringer utnyttes som ressurs for gjensidig læring. Denne typen faglig aktivitet kan ikke tilegnes ved selvstudium, men må opparbeides gjennom reell dialog med medstudenter og lærere. Det er derfor obligatorisk deltakelse på alle deler av samlingene. Manglende deltakelse medfører at studenten ikke får avlegge eksamen. Sykdom fritar ikke for kravet om deltakelse. For å få avlegge eksamen kreves minimum 80 prosent deltakelse. Av velferdsgrunder kan det gis fritak for undervisning inntil et maksimum av 20 prosent samlet undervisningstid for hvert emne.

Vurderingsformer

En skriftlig hjemmeeksamen for hvert emne. Vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Videre tre arbeidskrav knyttet til gjennomføring av lokalt utviklingsprosjekt. Alle tre arbeidskravene vurderes som godkjent/ikke godkjent.

Internasjonalisering

Ikke aktuelt for dette studiet.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

Studiet er organisert som samlinger ved Høgskolen i Hedmark, Campus Hamar.
Studiet er bygd opp med to emner à 15 studiepoeng:

- Emne 1: Intern ledelse, kompetanse- og organisasjonsbygging
- Emne 2: Ekstern ledelse, posisjonering av tjenesten og utviklingsarbeid i egen kommune

Emnetabell

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester	
				S1(H/V)	S2(V/H)
29LLPPT-1	<u>Intern ledelse, kompetanse- og organisasjonsbygging</u>	15	O	15	
29LLPPT-2	<u>Ekstern ledelse, posisjonering av tjenesten og utviklingsarbeid i egen kommune</u>	15	O		15
Sum:				15	15

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Emneoversikt

29LLPPT-1 Intern ledelse, kompetanse- og organisasjonsbygging

Emnekode: 29LLPPT-1

Studiepoeng: 15

Semester

Høst / Vår

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:

Kunnskap

Kandidaten

- har inngående kunnskap om PP-tjeneste, barnehage og skole som samfunnsinstitusjoner
- har kunnskap om lover, regelverk og rettigheter i grunnopplæringen
- har kunnskap om administrasjon og styring i offentlig sektor
- har inngående kunnskap om organisasjoner
- har inngående kunnskap om ledelse og ledelsesteorier

Ferdigheter

Kandidaten

- kan etablere felles visjon, formål og retning for PP-tjenestens systemrettede virksomhet
- kan påvirke og utvikle organisasjonskultur i egen tjeneste
- kan utvikle tjenesten som et profesjonelt læringsfellesskap
- kan tilrettelegging og følge opp profesjonell utvikling i egen tjeneste

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan formidle selvstendig arbeid
- behersker muntlig og skriftlig faglig rapportering
- kan vurdere relevante problemstillinger knyttet til utvikling av læringsmiljø i lokal kontekst

Innhold

Emnet omfatter kunnskap om PP-tjeneste, barnehage og skole som samfunnsinstitusjoner, herunder kunnskap om skolens og barnehagens samfunnsmandat og institusjonenes forankring i lov, regelverk og avtaleverk. Fagområdet omhandler PP-tjenesten som en del av et helhetlig utdanningssystem med vekt på relasjonen mellom den enkelte PP-tjeneste, skoleeier og de skoler og barnehager som tjenesten skal betjene. Videre omhandler emnet organisasjonsteoretiske perspektiver på skolen og barnehagen som organisasjoner, med vekt på deres særtrekk som kultur og organisatorisk system. Ledelse som funksjon, herunder særtrekk ved leders roller, behandles i lys av teoretiske perspektiver. Emnet legger stor vekt på kunnskap og ferdigheter i forhold til å kunne PP-tjenesten strategisk overfor de interessentene i lokalsamfunnet som tjenesten skal betjene. Teamledelse, prosjektledelse, strategisk ledelse og organisasjonsutvikling gjennom profesjonelle fellesskap behandles som viktige elementer i denne formen for kapasitetsbygging og systemendring.

Grunnopplæringen i samfunnet og ledelse

- Barnehagens og skolens samfunnsoppdrag
- PP-tjenestens rolle og funksjon og ledelse av PP-tjenesten
- Forskning som grunnlag for utvikling av grunnopplæringen
- Krav og forventninger til ledelse
- Internasjonalt utviklingsperspektiv: Erfaringer fra utdanningsreformer i andre land

- Organisering og styring av grunnopplæringen
- Det norske kvalitetssikringssystemet

Lov, regelverk og styring

- Lovgrunnlaget: Barnehageloven, Opplæringsloven, forvaltningsloven og offentlighetsloven
- Rammeplan for barnehager og Læreplan for grunnskole og videregående opplæring
- Saksbehandling og regelverk for enkeltvedtak
- Leder som arbeidsgiver, prinsipper for håndtering av ansattes rettigheter og plikter
- Håndtering av arbeidsrettslige konfliktsituasjoner

PPT, barnehage og skole som grunnopplæringens organisasjoner

- Organisasjonsteoretiske perspektiver: Struktur, kultur, prosesser og omgivelser
- Sætrekk ved PP-tjenesten som organisasjon
- Organisatorisk læring og kapasitetsbygging
- Profesjonelle lærende fellesskap og sosial kapital
- Endringsarbeid og innovasjon i grunnopplæringen
- Teamorganisering - design for lærende team
- PP-tjenestens posisjon i kommunen, sentrale relasjoner

Organisering og arbeidsformer

Emnet er samlingsbasert med 3 samlinger, totalt 9 dager.

Arbeidsformen i dette emnet er forelesninger, litteraturstudier, arbeid i læringsgrupper, ferdighetstrening, erfaringsutveksling og praksisnære arbeidsoppgaver med veiledning organisert ved hjelp av nettbasert læringsplattform.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Deltakelse på samlingene (80 %)
- Individuelt arbeidskrav tilknyttet lokalt utviklingsprosjekt i et omfang av fem sider (ca 2000 ord). Arbeidskravet har som formål at studenten skal selektere et utviklingsområde i egen organisasjon og presentere utviklingsområdet skriftlig gjennom et standardisert prosjektdesign som omfatter organisatoriske utfordringer, ledelsesutfordringer og pedagogiske utfordringer. Strategisk analyse

og vurdering av egen strategisk ledelse inngår som viktige komponenter i dette første arbeidskravet. Videre skal studenten gjennom arbeidskravet definere resultatmål og effektmål for utviklingsprosjektet.

Vurderingsordning

En individuell skriftlig hjemmeeksamen over tre arbeidsdager. Informasjon om antall sider og faglig fokus vil bli gitt i rimelig tid før eksamen. Det benyttes to interne sensorer. Tilsynssensor benyttes til godkjenning av eksamensoppgaven. Eksamen blir vurdert med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

29LLPPT-2 Ekstern ledelse, posisjonering av tjenesten og utviklingsarbeid i egen kommune

Emnekode: 29LLPPT-2

Studiepoeng: 15

Semester

Vår / Høst

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:

Kunnskap

Kandidaten

- har inngående kunnskap om forholdet mellom forskning og praksisutvikling
- har inngående kunnskap om lærings- og endringsprosesser i organisasjoner om PPT, skole og barnehager som organisasjoner
- har inngående kjennskap til relevant forskning om læring og læringsresultater
- har inngående kunnskaper om pedagogiske institusjoner som sosiale systemer

Ferdigheter

Kandidaten

- kan anvende relevante teorier om organisasjoner i systemisk endrings- og utviklingsarbeid i grunnopplæringen
- kan utvikle PP-tjenestens rolle og funksjon i egen kommune
- kan anvende relevante metoder for faglig utvikling på en selvstendig måte
- kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende informasjonen i endrings- og utviklingsarbeid i barnehager og skole

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan bidra med kritiske og konstruktive perspektiver i utvikling av grunnopplæringen i egen kommune
- har analytisk kompetanse til å vurdere eksternt kvaliteten i kommunens pedagogiske institusjoner
- kan anvende kunnskaper og ferdigheter i lokalt utviklingsprosjekt

Innhold

Emnet gir kunnskap om PP-tjenestens mulige rolle i organisasjonsbasert kompetanseutvikling overfor skoler og barnehager innenfor det kommunale skoleeiersystemet. Videre gir emnet dybdekunnskap og ferdigheter i organisering og ledelse av systemrettet arbeid, herunder strategisk ledelse, profesjonelle nettverk og omdømmebygging.

Inkluderende læringsmiljø

- Evidensbasert kunnskap om læring og læringsmiljø
- Tilpassede, likeverdige og inkluderende opplæringstilbud

Utvikling av pedagogisk praksis

- Profesjonsutvikling i grunnopplæringen
- Kollektiv kompetanseutvikling
- Planlegging og ledelse av utviklings- og endringsprosesser i barnehager og skoler
- Pedagogisk analyse og tiltaksutvikling
- Veiledning

PP-tjenesten og utvikling av pedagogisk praksis

- PP-tjenesten som aktør i utviklingsarbeid
- Kommunikasjonsprosesser og ulike roller i endringsprosesser
- Elevsentrert skoleledelse

Organisering og arbeidsformer

Emnet er samlingsbasert med 4 samlinger, totalt 12 dager. Arbeidsformen i dette emnet er forelesninger, litteraturstudier, arbeid i læringsgrupper, ferdighetstrening, erfaringsutveksling og praksisnære arbeidsoppgaver med veiledning organisert ved hjelp av nettbasert læringsplattform.

Studentene skal videreføre arbeidet med lokalt utviklingsprosjekt, og leverer ett arbeidskrav både andre og tredje semester.

- Det andre arbeidskravet er knyttet til en framstilling av status for initiering og plan for gjennomføring av lokalt utviklingsprosjekt
- Det tredje arbeidskravet er knyttet til en skriftlig og muntlig framstilling av det igangsatte utviklings samarbeidet i egen kommune

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Deltakelse på samlingene (80 %)
- Individuelt skriftlig utviklingsprosjekt i et omfang av 10 sider (ca 4000 ord). Gjennom arbeidskravet presenterer studenten prosjektmål, teori- og fagområde, resultatmål og effektmål samt strategisk ledelse i prosjektet. I analysen legges det særskilt vekt på strategier for implementering overfor skoler og barnehager.
- Individuell muntlig presentasjon av utviklingsprosjektet i et særskilt forum med en tidsramme på 15 minutter. Medstudenter, skoleeier, fagpersonell og Utdanningsdirektoratet har anledning til å være tilhørere, men ikke delta i den muntlige presentasjonen. Emneansvarlig(e) deltar og gir tilbakemelding på presentasjonen.

Vurderingsordning

En individuell skriftlige hjemmeeksamen over tre arbeidsdager. Informasjon om antall sider og faglig fokus vil bli gitt i rimelig tid før eksamen. Det benyttes to interne sensorer. Tilsynssensor benyttes til godkjenning av eksamensoppgaven. Eksamen blir vurdert med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap